

jeg stiller noget større Krav, end det ærede Medlem synes at gøre, til en saadan Kommission. Han udtalte nemlig, at den skulde skaffe os en Art Haandbog, hvoraf danske Borgere kunde lære at omgaas Alkoholen paa en fornuftig Maade. Men at nedsætte en Kommission for at faa en Haandbog om Spiritus's Skadelighed er ganske overflødig, og det vilde være et noget tarveligt Resultat. Angaaende Oplysning om Skaden ved Spiritus og Drikfældighedens Følger tror jeg, at Danmarks Afholdsforeninger, Samfund til Ædruelighedens Fremme og Good-Templar Logerne have opfyldt alle Krav.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borgerbjerg) spurgte, om jeg ikke tænkte paa snart at fremsætte Forslag til en moderne og frisindet Aktielov, idet han henviste til det Udkast til en Aktielov, der i Fjor afgaves af de 9 Mænd, som det af en tidligere Indenrigsminister var overdraget at udarbejde et saadant Udkast. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at det vilde være ønskeligt, om vi kunde komme til en Ordning af Aktieselskabsforholdene. Jeg har imidlertid fundet det rettest først at genoptage Arbejdet paa at faa en Lov om Tilsynet med Livsforsikringselskaberne. Som det vil erindres, har et saadant Forslag været til Behandling for nogle Aar siden, men Behandlingen blev foreløbig standset, idet der fra Sverige og Norge fremkom Forslag om Nedsættelse af en fælles skandinavisk Kommission til Behandling af Sagen. Fra denne Kommission foreligger der en Betænkning, og paa Grundlag af den er der arbejdet i Sommer og arbejdes der videre.

Det er selvfølgelig ikke noget nyt, hvad det ærede Medlem anførte om den Svindel eller letsindige Forretningsgang, hvorpaa Aktieselskaber af og til, jævnlig maaske endog, afgive Eksempler. Vi kende alle saadanne Eksempler, og selvfølgelig ville vi ogsaa blive ved at høre om lignende Svindel, efter at vi have faaet en Aktielov. Jeg skal blot erindre om, at man i Tyskland har en meget omstændelig og skarp Aktielovgivning og i Frankrig ligesaa, og desuagtet hører man jævnlig om Svindl'affærer paa Aktieselskabernes Omraade, saa store, at Beretningen derom naar langt ud over Landets Grænser. Det ærede Medlem synes i det hele at stille overdrevent lyse Forventninger til Frugterne af en Aktielovgivning, ligesom han synes at se Aktieselskaberne ganske sort i sort. Det ærede Medlem burde dog erindre, at den Form af Forretningstilværelsen har netop været

Betingelsen for Industriens, Storindustriens stærke Vækst her i Landet, og der vilde sikkert ikke paa langt nær have været Beskæftigelse for et saa stort Antal industrielle Arbejdere i Fabrikker, industrielle Etablissementer, Dampskibslinier osv., anlagne af Enkeltmand, der raader over den dertil fornødne Storkapital, som nu, idet man samler de mindre Kapitaler, endog ganske smaa Kapitaler, om saadanne Foretagender. Det har jo ogsaa vist sig, at Socialdemokratiet meget vel har forstaaet Betydningen og Nyttens af, at saadanne smaa Kapitaler samles og anvendes samlede. Partiet har jo anlagt og oprettet en hel Række Aktieselskaber.

Det ærede Medlem fremkom saa med nogle Anker mod Aktieselskaberne, om hvilke jeg ganske ærligt skal tilstaa, at det er mig umuligt at faa fat i dem. Han udtalte saaledes om Aktieselskaber, at de udgave sig for mere, end de vare værd, og at dette gaar ud over det Publikum, der køber Aktierne. Ja, selvfølgelig, det har det ærede Medlem Ret i. Men det ærede Medlem tilføjede videre, at „særlig kommer det til at gaa ud over Arbejderne, som arbejde i disse Bedrifter, idet de komme til at skrabe Merværdi, ubetalt Arbejde, sammen, ikke blot til den Kapital, der findes, og som skal forrentes, men til en opdigtet Kapital, som i Virkeligheden slet ikke eksisterer“. Jeg tilstaa, jeg forstaaer det ikke, det lyder ganske gaadefuldt. Hvad er det for en Merværdi, Arbejderne i dette Tilfælde komme til at skrabe sammen? Hvad er det for ubetalt Arbejde, som her udføres af Arbejderne? Er ikke f. Eks. i Jernindustrien Timelønnen den samme, Akkordprisen den samme, uafhængig af, om Etablisementets Værdi staa i et rimeligt Forhold til Aktiekapitalen eller staa langt derunder? Det kan jo være forarsaget derved, at der enten er købt for dyrt, eller der er sat Penge til paa Forretningen i Aarenes Løb. Der er Dampskibsselskaber, hvis Aktier staa i Pari, og Selskaber, hvis Aktier staa langt under 50. Jeg ser ikke andet, end at efter det ærede Medlems Teori maatte altsaa Matroserne og Fyrbøderne i Dampskibsselskaber, hvis Aktier noteres under 50 pCt., være optagne af at skrabe Merværdi sammen til den opdigtede Kapital og udføre ubetalt Arbejde, som de Sømand og Fyrbødere ere fritagne for, der arbejde i Dampskibsselskaber, hvis Aktier staa i Pari. Vi kunne ogsaa tage det omvendt. Vi kunne tage en Fabrik med en Aktie-